
DICHTERBIJ

Het gesprek van de volgende keer

Even heb ik het gevoel dat hij me gaat aanvallen. Z'n ogen rollen in de kassen en z'n hoofd draait almaar tegen de klok in. De handen maken draaiende bewegingen, als of hij iets wil weg meppen.

Zijn vader , die al de tijd het gesprek hoofdschuddend heeft gevolgd, maant zijn zoon Ton tot kalmte. "Die man komt om ons te helpen, Ton, dan moet je ook proberen om naar hem te luisteren". Het blijkt olie op het vuur te zijn, want Ton gaat er nog eens flink van briesen. De aanmelding had ook al weinig goeds voorspeld. De secretaresse kreeg Ton, niets vermoedend, aan de telefoon met verhalen over verdraaiingen van hersenen en dat hij al 10 keer gestorven was. De labiele regenbui die vervolgens fonetisch door de telefoondraad in de gehoorschelp van de secretaresse kwam, verdraaide bij haar ook het nodige tussen de oren. Het effect daarvan eindigde bij haar in de tenen.

De woordenstroom kwam ondertussen op zo'n dreigende toon op me af, dat het me wijs leek om nog even in 'n gedachten verzonken te blijven. Waarom spant hij zich in vredesnaam zo in, om me te overtuigen van het feit dat iedereen in de flat geluid maakt om hem te pesten. "De geluiden knallen links mijn oren in om er rechts als orkaan uit te bulderen", hoor ik hem in de verte oreren. Dat hij daar gek van werd, moest ik me vooral niet afvragen. Ik moest ook vooral niets zeggen of denken dat hij gek was. Zijn huisarts had het op die manier al goed verbruid bij hem door enkele vragen in de richting te stellen over zin en waanzin." Bovendien ben ik niet dom want op de lagere school had ik al goede cijfers". Ik weet nog geen zinnig antwoord , laat

staan zinnige vraag, om met hem in gesprek te gaan. Toch besluit ik dat een kwartier vocabulair-terrorisme voldoende is voor mijn gemoed en besluit tot een tegenzet. Voor mijn gevoel had ik nu lang genoeg in de hoek gestaan.

Dankbaar maak ik gebruik van de aanwezigheid van vader en vraag aan hem hoe het met hem gaat. Tot mijn eigen verbazing wordt Ton stil als vader vertelt dat Ton na het overlijden van zijn moeder, anderhalf jaar geleden, niet meer dezelfde is. Een opmerking over zijn moeder van mijn kant, doen de tranen bij Ton stromen.

In gedachten zie ik de film Blue Velvet op mijn netvlies verschijnen. Een psychopaat die de eerst gruwelijke dingen doet, raakt in de film telkens totaal van slag (en in tranen) als hij een mierzoet liedje van Roy Orbison hoort : In dreams I walked with you , in dreams..... .

Ton voelt zich door niemand begrepen en vooral door de dood van zijn moeder in de steek gelaten. Zo veel wordt me duidelijk

Hij schreeuwt de gehele wereld bij elkaar en dreigt daarmee zijn eigen graf te graven. Telkens als hij weer wil losbarsten, roep ik iets over zijn moeder en dood-gaan, zodat we uiteindelijk toch nog een gesprek mogen voeren

Vader zit tijdens het gesprek stilletjes te huilen. Bij de deur roep ik dat ik gauw weer langs kom. Pa en Ton knikken en steken een hand op. Ik ben in gedachten al bij het gesprek van de volgende keer, en denk dat ik dat eigenlijk al gevoerd heb.

Gerard Lohuis

Ik hoopte hem nooit weer te zien

Ik had hem wel eens op straat zien lopen. Samen met een vriend en beiden waren ze vaak in hogere alcoholische dampen. Zonder die damp oogden ze ook al niet al te fris, gezien hun vieze kleding en smoezelige uiterlijk. Bovendien had hij iets in zijn blik, een arrogante trek, waardoor ik dacht: ik hoop jou nooit in mijn werk te ontmoeten". En zoals mijn zuster vroeger zei dat ze nooit met een agrariër wilde trouwen, en er nu al zo'n twintig jaar mee is getrouwd, zat hij veel vlugger dan ik had gehoopt tegenover me in het kantoor. Spoedmelding. Geen ontkomen aan dus. Eerst maar eens drie mensen gebeld die ik nog hoognodig moest bellen voor andere zaken. Ik geef aan de baliemedewerkster door dat hij maar even moet wachten. Gelukkig voor mij en mijn weerstand, komt er na een kwartier nog een andere herrieschopper binnen gelopen.

Wanneer ik een half uur later beneden kom, tref ik ze broederlijk aan en zijn ze in een ogenschijnlijk intiem gesprek verwickeld. Met de spoed valt het blijkbaar nog mee. Ik geef aan dat ik dertig minuten tijd heb en of ze samen willen overleggen wie de meeste tijd nodig heeft.

Hoewel de uitslag bij voorbaat bekend is, verbaast het me dat de spoed-man de herrieschopper vijf minuten geeft, voordat hij met me wil praten. De herrieschopper meldt aan het einde van het gesprek dat "mijn-spoed-man"

geen uitkering heeft aangevraagd en nu zonder geld zit.

Even later hoor ik van hemzelf dat het leven geen zin meer heeft en hij er "sterk aan denkt" om een einde aan zijn leven te maken. Een golf van walging en medelijden om zo veel aangeleerd-hulpverleners-gepraat voel ik door mijn darmen trekken.

Voor even kies ik er voor om een en al overdracht te blijven.

Ik hap een portie extra lucht in en houd hem voor op te houden met dit gezeur. Ik wil wel hulp bieden maar niet door hem als slachtoffer te behandelen.

Nu is het zijn beurt voor een en al overdracht. Hij trekt zijn meest verongelijkte gezicht en claimt "serieus genomen te willen worden".

Gelukkig, nu hebben we iets gemeenschappelijks. Het gesprek duurt nog tien minuten en we zijn het eens geworden. Ik zal onderdak voor hem regelen en hij komt volgende week terug om te melden of hij nog andere hulp nodig heeft of dat het hier (voorlopig) bij moet blijven.

Drie weken later komt hij terug. Hij wil praten. Ik merk dat ik deze keer oprecht nieuwsgierig ben naar zijn verhaal.

"Ik wil een goed gesprek, daar heb ik recht op".

Ik zucht. Er zal nog veel hulpverlenersterruer volgen. Maar wie niet waagt.....

Gerard Lohuis

Hoezo klantgericht?

Je hangt me
aan je kapstok
en zegt dat je
precies weet wat ik voel
-wat wel zo zal zijn:
zo lang ik daar blijf hangen
zie je me toch niet staan

Je vraagt me
naar mijn verhaal
maar luister naar
je eigen verklaring
Jij weegt de woorden
en geeft de betekenis
tot ik niks meer herken

Tot ik mij
zie verdwijnen
-wat jij ontkent:
"Het zijn toch mijn eigen woorden
mijn pijn, mijn verhaal?"
die je nu hebt gevangen
in je eigen wereld

Zo ben ik
onschadelijk,
geen gevaar meer
voor jouw zekerheden
en je wetenschap
Omgespit en begrepen
ben ik mij verloren -jij mij ook

Komt de tijd
dat je gaat zien
dat jouw mij-beeld
toch niet wil genezen
tot een standaard-mens
of Rehabiliteren
volgens jouw protocol

Dan zoek je
naar een reden
om te dumpen:
therapie-resistent,
niet-gemotiveerd
onbehandelbaar ... ben ik
de schuld van jouw falen

Ik vraag al
niet eer: "Waarom?"
Mijn leven lang
ben ik een wegwerp-kind
een postpakketje
-wat anderen het recht geeft
om "mij" in te vullen

Het recht om
voor mijn bestwil,
zonder vragen
het doel te bepalen
van mijn doen en zijn,
de richting van mijn leven,
de kleur van mijn geluk

Marlieke de Jonge